

U Fv1953;274 Skånela kyrka

Litteratur: S. B. F. Jansson, *Uppländska runstensfynd*, i: *Fornvännen* 48 (1953), s. 273 f.; *Runverkets fältex.* C.

Avbildningar: N. Lagergren, foto 1953 (ATA, återgivet i Jansson a.a.);

FMIS: Skånela 112:3

Stenen påträffades enligt Jansson i augusti 1953 i samband med kyrkans renovering. Fyndet gjordes inne i kyrkan, i den gamla kyrkans norra mur: »Den mur, i vilken stenen låg, tillhör långhusets förlängning åt V; denna del av kyrkan torde ha byggts på 1200-talet». Enligt Jansson låg stenen i höjd med golvet med den ristade sidan vänd in mot kyrkorummet. Stenen togs ur muren och skulle enligt uppgift ställas upp inne i nykyrkan, men restes i stället på kyrkogården. Den står nu intill kyrkans norra vägg och 1,5 m Ö om ingången till kyrkan.

Blågrå granit. Ristningsytan mäter enligt Jansson 1,03 × 0,63 m. Tjocklek: 0,27 m. Ristningen är djupt huggen och tydlig. Det bevarade stycket utgör den övre vänstra hälften av en runsten, där motivet har varit komponerat av två rundjur.

Inskrift:

... lit × raisa × staina × | at ...
 5 10 15

... lēt ræisa stæina at ...

»... lät resa stenarna efter ...»

Runstensfragmentet U Fv1953;274 från Skånela kyrka uppmålat av Sven B. F. Jansson. Foto Nils Lagergren (ATA).

Till läsningen: Toppen av 1 l är bortslagen. Samma sak gäller den övre delen av huvudstaven i 11 a. Efter skiljetecknet efter 14 a har sannolikt inte funnits något mer i det vänstra rundjuret. På den andra sidan den korande slingan är stenytan bevarad intill den övre ramlinjen, men utan att det finns spår av någon huvudstav. Runorna 15–16 bör därför följa direkt därpå. Av runan 16 återstår den nedre delen av en huvudstav och samt en bistav snett nedåt vänster, som är ansatt ett stycke ovanför runans mitt. Runan skall av allt att döma uppfattas som resterna av en t-runa med lågt ansatta bistavar. Det kan även noteras att den bevarade bistaven har en mycket flackare vinkel än bistaven i den föregående runan a. Tillsammans bildar dess två runor ordet **at** dvs. prepositionen *at* 'efter'.

Hos Jansson (1953, s. 274) återges inskriften på följande sätt: ... **lit** × **raisa** × **staina** × ...**ah**. Läsningen av den sista runan som **h** motiveras av att runan knappast kan ha varit **a**, eftersom den föregående runan är **a**. Han framhåller dock att dessa runor också »kunna uppfattas som **ha**, om man utgår ifrån, att inskriften i denna slinga i c k e har börjat vid ormhuvudet».

Jansson (1953 s. 274) påpekar att ristningen »är djup och tydlig, med mjukt rundade, ganska breda linjer» och menar att denna teknik »avslöjar en van och skicklig mästare». Han gör dock inget försök till ristartribuering, men både runformer och ornamentala drag påminner om ristaren Fot. Särskilt karakteristiskt är det rundjurshuvud som är synligt nedtill på stenen. Med sin uppåtböjda nos och klubbformiga nackflik har detta nära motsvarigheter på Snottstastenarna i Markim (U 329–331), som vanligtvis brukar tillskrivas just Fot (se J. Axelson, Mellansvenska runristare (1993), s. 33 med hänvisn.).

Som framgår av texten har stenen ingått i ett monument bestående av flera stenar. Någon parsten kan inte säkert identifieras bland runstenarna vid kyrkan. Tänkbara kandidater finns dock bland fragmenten i tornmuren (U Fv1953;270 och U Fv1953;272), som båda består av granit och är skickligt huggna

Detta dokument ingår i ett digitalt supplement till *Upplands runinskrifter*, en del av korpusverket *Sveriges runinskrifter*. Supplementen publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela författaren dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Magnus Källström
E-post: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000, Fax 08-660 7284
www.raa.se